

Vergaderjaar 2024–2025

35 529

Machtiging tot oprichting van de Nederlandse financierings- en ontwikkelingsinstelling Invest International (Machtigingswet oprichting Invest International)

Nr. 26

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 oktober 2024

In 2019 is staatsdeelneming Invest-NL opgericht. Invest-NL biedt Nederlandse ondernemingen toegang tot financiering indien de markt hierin onvoldoende voorziet, zoals op het gebied van complexe maatschappelijke transitie. Het doel van Invest-NL is vastgelegd in artikel 3 *Machtigingswet Invest-NL*.

In 2022 is een tussentijdse beleidsevaluatie conform artikel 18 *Machtigingswet Invest-NL* uitgevoerd. Er is onderzocht hoe Invest-NL haar wettelijke taken heeft ingevuld en geconcludeerd dat Invest-NL op een positieve manier haar taken invult.¹

In deze brief zal ik kort ingaan op de evaluatie van de financiering van Invest-NL, die recent is afgerond.

Aanleiding voorliggende evaluatie

Voorafgaand aan de oprichting van Invest-NL heeft de Europese Commissie goedgekeurd dat de Nederlandse overheid € 2,5 miljard aan kernkapitaal in Invest-NL mag storten. Vanwege de oprichting van Invest International als aparte deelneming voor de internationale financieringsactiviteiten is een verdeelsleutel aangebracht op voornoemd bedrag, waardoor aan Invest-NL initieel € 1,67 miljard en aan Invest International € 833 miljoen kernkapitaal is toegezegd. Verder is vastgelegd de financiering van beide deelnemingen te evalueren, zodra één van de deelnemingen door de helft van haar kernkapitaal heen is.

¹ Kamerbrief over tussentijdse evaluatie Invest-NL | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

Invest International heeft inmiddels € 689 miljoen getrokken. Voor Invest International is eerder al een evaluatie uitgevoerd. Over deze evaluatie heb ik uw Kamer recent geïnformeerd.²

Invest-NL heeft begin 2024 meer dan een derde van haar kernkapitaal getrokken. Daarnaast is de inschatting dat eind 2026, één jaar eerder dan voorzien, de toegezegde middelen volledig zullen zijn gecommiteerd. In dit kader heb ik als aandeelhouder een evaluatie van de financiering van Invest-NL in gang gezet.

Reikwijdte evaluatie

De evaluatie richt zich op drie hoofdvragen met enkele deelonderwerpen:

1. **Omvang financieringsuitdaging:** Is het waarschijnlijk dat de markt vraag en balans van Invest-NL zich in de toekomst zo ontwikkelt zoals door Invest-NL aangeven?
2. **Volwassenheid organisatie:** Is Invest-NL voldoende goed gepositioneerd en georganiseerd voor verdere groei en aanvullend kapitaal?
3. **Mogelijke financieringsopties:** Welke financieringsopties passen het beste bij de kapitaalbehoefte en welke tegenprestaties horen daarbij?

Omvang financieringsuitdaging

Financieel adviesbureau Alvarez & Marsal heeft de ontwikkeling van het portfolio van Invest-NL geanalyseerd. Alvarez & Marsal stelt vast dat de prognoses van Invest-NL haalbaar lijken. Op sommige punten zijn deze meer conservatief en op andere punten optimistisch, maar de totale prognose lijkt realistisch. Het gecommiteerde en geïnvesteerde kapitaal aan zowel directe als indirecte investeringen is de afgelopen jaren fors toegenomen. Bij het doorzetten van deze lijn is er na 2027 onvoldoende kapitaal voor vervolginvesteringen³. Invest-NL heeft daarnaast de ambitie om meer op te treden als initiator en leidende *impact investor*.

Alvarez & Marsal constateert dat de huidige activiteiten van Invest-NL vallen binnen haar mandaat, maar dat zij dat mandaat breder kan inzetten. Investerings van grotere omvang en een nauwere afbakening van additionaliteit zullen helpen om nieuwe producten aan te bieden, die de markt vraag nog beter kunnen bedienen. Daarbij zal Invest-NL tegelijkertijd voldoende selectief op thema, product en individuele investeringsopportunity moeten zijn.

Volwassenheid van de organisatie

De observaties van Alvarez & Marsal op de punten van cultuur, risicomanagement, governance en interne controlemechanismen schetsen een positief beeld van Invest-NL, gezien de fase waarin zij zich bevindt. Invest-NL heeft in relatief korte tijd een governance ingericht die past bij de complexiteit van grootte van deze organisatie. Er bestaat een overkoepelend risicomanagementraamwerk waarbinnen Invest-NL haar strategie heeft vertaald in een *risk appetite* (passend bij de aard van de organisatie), beleid, processen, en rollen en verantwoordelijkheden.

Alvarez & Marsal beveelt een grotere betrokkenheid aan van de tweede lijn bij probleeminvesteringen en bij het *challengen* van investeringsvoorstellen. Het (op termijn) aantrekken van externe expertise op bepaalde vlakken in de investeringscomités en de raad van commissarissen van

² Kamerbrief over evaluatie financiering Invest International | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

³ Hierbij zijn de aanvullende HLA-middelen (€ 900 miljoen) niet meegenomen.

InvestNL met specifieke kennis zou te adviseren zijn. Alvarez & Marsal beveelt aan kritisch te blijven kijken naar andere investeerders en in hoeverre de voorwaarden van Invest-NL hierbij aansluiten.

Mogelijke financieringsopties

Volgens de analyse van Alvarez & Marsal is een kapitaalstorting of lening door de staat de meest passende financieringsoptie voor Invest-NL. Daarnaast lijkt ook externe financiering haalbaar via een staatsgarantie of een garantie door het Europees Investeringsfonds (EIF), dat gelieerd is aan de EIB. Alvarez & Marsal adviseert om de meest aantrekkelijke financieringsopties nader te onderzoeken, het testen van de markt om beter inzicht te krijgen in de mogelijkheden, en het parallel nader uitwerken van een garantiestructuur.

Voor een compleet uiteenzetting van de bevindingen verwijs ik naar het onderzoeksrapport van Alvarez & Marsal.

Conclusie en vervolgstappen

Ik concludeer dat Invest-NL in relatief korte tijd een organisatie heeft neergezet, die door co-investeerders en bedrijven wordt gewaardeerd. In de fase waarin zij zich bevindt is het niet verrassend dat er aandachtspunten zijn in bijvoorbeeld de governance. De komende tijd zal ik – in mijn rol als aandeelhouder – periodiek gesprekken blijven voeren met Invest-NL over deze punten, evenals over een nauwere afbakening van additionaliteit en de andere aanbevelingen uit het rapport.

In de Miljoenennota 2025 heeft het kabinet Invest-NL € 900 miljoen toegezegd tot en met 2029. Hiermee heb ik gevolg gegeven aan de voorlopige financieringsbehoefte van Invest-NL en kan Invest-NL naast grotere investeringen ook nieuwe producten aanbieden, door middel van bijvoorbeeld Blended Finance. Het kabinet verkent tegelijkertijd of en zo ja onder welke voorwaarden een integratie van Invest-NL en Invest International mogelijk is, op zodanige wijze dat de beleidsdoelen van beide organisaties worden versterkt (binnen de geldende budgettaire afspraken). Ik verwacht in het eerste half jaar van 2025 uitkomsten van deze verkenning met uw Kamer te kunnen delen.

De Minister van Financiën,
E. Heinen